

Abstract

The present study examines the level of social security and recognizes the most important factors related to it. This research is of an applied type with an explanatory purpose and the research method is survey and a questionnaire tool has been used to collect data. The research sample was ۱۰۰ young people aged ۲۰-۳۵ years old living in Tabriz who were selected by multi-stage cluster sampling. According to the results, the average sense of social security of men was ۱۰۲,۱۰ and women was ۸۶,۹. Findings of the study indicate that there is a significant and direct relationship between social order and the feeling of social security, as well as a significant and direct relationship between social capital with the feeling of social security and the use of information technology with a sense of social security. There was no significant relationship between social participation and the feeling of social security. There was no significant difference in the mean index of social security in terms of education level, marital status and social class. There was a significant difference in the average sense of social security according to the gender of the respondents. So that the average feeling of security of men was higher than women. There was also no significant relationship between income and the feeling of social security. The results of regression analysis indicate that in the last step, the three variables of social capital, the use of information technology and social order have explained the highest variance of the dependent variable, respectively, have remained in the model and the other variables have been left out of the equation. . In total, these variables were able to explain ۵۸,۸% of the changes in the dependent variable.

Keywords: Security, Sense of Social Security, Gender, Students of Tabriz University

ماهنامه علمی (مقاله علمی- پژوهشی) جامعه شناسی سیاسی ایران، سال پنجم، شماره هفتم، مهر ۱۴۰۱، صص ۱۱۹۴-۱۱۷۳

<https://doi.org/10.30510/psi.2022.298324.2087>

تبیین جامعه شناختی جنسیت و احساس امنیت اجتماعی (مطالعه موردی دانشجویان دانشگاه تبریز)

رقیه مسلمی^۱

خدیدجه ذوالقدر (نویسنده مسئول)^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۱۰

علیرضا محسنی تبریزی^۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۵/۳۱

چکیده

تحقیق حاضر به بررسی میزان احساس امنیت اجتماعی و شناخت مهم ترین عوامل مرتبط با آن پرداخته است. این پژوهش از نوع کاربردی و با هدف تبیینی بوده و روش اجرای تحقیق، پیمایش بوده و از ابزار پرسشنامه برای گردآوری داده‌ها استفاده شده است. نمونه پژوهش ۴۰۰ نفر از جوانان ۲۰-۳۵ سال ساکن شهر تبریز بوده که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شده‌اند. بر اساس نتایج، میانگین احساس امنیت اجتماعی مردان برابر ۱۰۲/۱۰ و زنان ۸۶/۹ بوده است. یافته‌های پژوهش حاکی از این بوده که رابطه معنادار و مستقیمی بین نظم اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی وجود داشته، همچنین رابطه معنادار و مستقیمی بین سرمایه اجتماعی با احساس امنیت اجتماعی و میزان استفاده از فناوری اطلاعات با احساس امنیت اجتماعی وجود داشته. بین مشارکت اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی رابطه معنی‌دار وجود نداشته. تفاوت معنی‌داری در میانگین شاخص احساس امنیت اجتماعی بر حسب سطح تحصیلات، وضعیت تأهل و طبقه اجتماعی وجود نداشته. تفاوت معنی‌داری در میانگین احساس امنیت اجتماعی بر حسب جنسیت پاسخگویان وجود داشته است. به طوری که میانگین احساس امنیت مردان، بیشتر از زنان بود. همچنین بین درآمد و احساس امنیت اجتماعی رابطه معنی‌دار وجود نداشته است. نتایج تحلیل رگرسیونی بیانگر این بوده که در گام آخر سه متغیر سرمایه اجتماعی، میزان استفاده از فناوری اطلاعات و نظم اجتماعی به ترتیب بیشترین واریانس متغیر وابسته را تبیین کرده‌اند، در مدل باقی مانده‌اند و باقی متغیرها از معادله خارج شده‌اند. این متغیرها در مجموع توانسته‌اند ۵۸/۸ درصد از تغییرات متغیر وابسته را تبیین نمایند.

کلیدواژه ها: امنیت، احساس امنیت اجتماعی، جنسیت، دانشجویان دانشگاه تبریز

^۱ دانشجوی دکتری، گروه جامعه شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

r_mosleme@yahoo.com

^۲ استاد یار گروه جامعه شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

مقدمه

امنیت از نیازها و انگیزه‌های اساسی انسان به شمار می‌رود، به طوری که با زوال آن آرامش خاطر انسان از بین می‌رود و تشویش، اضطراب و ناآرامی جای آن را می‌گیرد و مرتفع شدن بسیاری از نیازهای آدمی در گرو تأمین امنیت است. امنیت مقوله‌ای اساسی در هر نظام اجتماعی است و کشورها اولویت اول خود را به برقراری امنیت در جامعه اختصاص می‌دهند، اما این‌که بخواهیم در جامعه‌ای صد در صد امنیت وجود داشته باشد، امکان‌پذیر نیست، چراکه جامعه از افرادی با آداب و رسوم و فرهنگ‌های مختلف تشکیل شده و همواره درصدی از جرم و جنایت در هر جامعه‌ای وجود دارد و این امر تا حدی طبیعی است و به همان نسبت نیز احساس ناامنی وجود دارد. اما گاهی اتفاق می‌افتد که این احساس بیش از حد در بین مردم به وجود می‌آید و این امر در جامعه معضل تلقی می‌شود و باید با دقت بیشتری به آن پرداخته شود. امنیت پدیده‌ای چند بعدی است و مطالعه میزان آن در یک جامعه از جهات مختلف سیاسی، اقتصادی و اجتماعی امکان‌پذیر است. در این پژوهش نیز که احساس امنیت اجتماعی با توجه به جنسیت افراد مورد بررسی قرار گرفته، به این مسئله از جهات مختلف اشاره شده است (نویدینا، ۱۳۸۸: ۱۹).

بیان مسأله و ضرورت تحقیق

در تمام دوران حیات بشری، امنیت از نیازهای اصلی انسان محسوب شده و اهمیت آن در دوران مدرن تا اندازه‌ای افزایش یافته است که به تعبیر برخی از صاحب نظران، کار ویژه و بی بدیل حکومت‌ها در جهان مدرن امروزی، استقرار امنیت می‌باشد. نداشتن ترس در زندگی و وجود امنیت جانی و مالی، آبرو و حیثیت اجتماعی، حفاظت از آزادی و حقوق مشروع فردی و اجتماعی، ایجاد رضایتمندی عمومی و در یک کلام فقدان تهدید می‌باشد. در بحث از فراگرد توسعه، امنیت یکی از شاخص‌های اساسی است، به ویژه در شهرهای آینده که در آنها ساختار، کارها و فعالیت‌های اجتماعی دگرگون می‌شوند. امروزه واژه امنیت دامنه وسیعی از مفاهیم را از امنیت فیزیکی و مالی گرفته تا امنیت روحی و روانی و احساس امنیت نسبت به آینده در بر می‌گیرد؛ مفاهیمی که به تدریج در زندگی مردم اهمیت قابل توجهی یافته و با پیشرفت جوامع توسعه پیدا می‌کند و در تعامل با سایر وجوه توسعه اجتماعی اهمیتی مضاعف دارد. (تازیکی، ۱۳۹۲). زنان نیمی از استعدادها و نیروی بالقوه جامعه می‌باشند و نبود آنها در موقعیت‌های کلیدی، برای جامعه یک فقدان تاسف‌بار است. مسائل زنان باید در بحث‌های روز مره و تصمیم‌گیری‌های فنی مطرح شود و به همین منظور بایستی برابری فرصت در آموزش و تحقیق، در محیط کار و در همه مشاغل مربوط به شهر و برنامه ریزی، فضای شهری، مسکن، تحرک و تردد امنیت فراهم گردد (مظلوم خراسانی و اسمعیلی، ۱۳۸۹).

مسأله برخورد فرهنگ‌ها، مسأله‌ای است که در اکثر شهرهای بزرگ جهان به عنوان یکی از عوامل جدید کاهش امنیت مطرح است. در حقیقت تنوع قومی و فرهنگی ناشی از مهاجرت‌های وسیع جمعیتی، چه در مقیاس ملی و چه در مقیاس بین‌المللی، موجب بروز ناهمگنی فرهنگی و رفتاری در بسیاری از جوامع گردیده است. همین امر، در کنار تجربیات نامناسب ارتکاب جرم توسط برخی از گروه‌های قومی (برای نمونه افغانه) موجب گردیده است که مواجهه با افرادی از فرهنگی متفاوت با بستر اصلی جامعه، به صورت ناآگاه به عنوان کانونی از خطر تلقی گردیده و در نتیجه موجب کاهش احساس امنیت گردد. البته ذکر این نکته ضروری است که این مسأله در مکان‌هایی که با سایر معضلات اجتماعی از جمله اعتیاد، فقر، اسکان غیر رسمی و ... نیز همراه است، تأثیری به مراتب بیشتر ایجاد می‌نماید. از میان مجموعه‌ای اعضای جامعه در اکثر کشورهای جهان، به ویژه در کشورهای کمتر توسعه یافته، زنان به ویژه زنان جوان، در

فضای شهری احساس امنیت کمتری نسبت به بقیه اعضای جامعه می نمایند. بررسی های صورت گرفته از سوی سازمان ملی جوانان درباره امنیت روانی و اجتماعی زنان جوان ۱۸ تا ۲۹ سال شهر تهران (کانون زنان ایران) نشان می دهد که تنها عده کمی از آنها دارای احساس امنیت هستند (سلامتی زارع، ۱۳۹۳). سالانه ۲ تا ۴ میلیون زن مورد خشونت واقع می شوند. هر زن در طول عمر خود ۲۰ تا ۳۰ درصد احتمال دارد که در معرض خطر خشونت قرار گیرد. از بین افراد مسن، ۱/۸ میلیون نفر مورد بدرفتاری قرار می گیرند (سازمان بهداشت جهانی، ۱۳۸۰: ۱۴۹) در اکثر کشورها بیش از ۲۰ درصد زنان در معرض عواقب منفی و غیر ضروری ناشی از خشونت هستند (سازمان بهداشت جهانی، ۱۳۸۰: ۱۹۸) در محیط کار، حقوق زنان آسانتر اجرا می گردد، اما آزار جنسی بسیار معمول است. آزار جنسی در محل کار می تواند به عنوان استفاده از اقتدار شغلی یا قدرت به منظور تحمیل خواست های جنسی تعریف شود؛ مانند هنگامی که به یک کارمند زن گفته می شود که یا به یک برخورد جنسی رضایت دهد یا اخراج شود... بر پایه گزارش های شخصی، برآورد شده است که در انگلستان از هر ده زن، هفت زن در دوره زندگی شغلی خود به مدت طولانی دچار آزار جنسی می گردند (گیدنز، ۱۳۸۳: زنان در مدرسه، دانشگاه، محیط کار، مکان های عمومی، ۱۲۹). تا زمانی که از نظر فرد، امنیت در جامعه وجود نداشته باشد، پس احساس امنیت نیز نخواهد کرد. تا زمانی که خیابان و... احساس آرامش نداشته باشند، مسلماً احساس امنیت نیز نخواهند کرد. پس نگرانی از تجاوز جنسی، آزار و اذیت در محیط کار، احساس خطر در رفت و آمد در سطح شهر و... همگی می توانند در احساس امنیت اجتماعی زنان مؤثر واقع شوند؛ به طوری که نتایج طرح نیازسنجی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی زنان کشور که توسط مرکز امور مشارکت زنان ریاست جمهوری انجام شده، نشان می دهد یکی از عمده ترین مسائل و مشکلات زنان کمبود امنیت است که این مسأله در ردیف اولین دغدغه های زنان قرار گرفته است و چه بسا این امر سبب محدودتر شدن فعالیت زنان در محیط های عمومی شده، حضور زنان در شهر را به عنوان یک شهروند فعال با مشکل مواجه می سازد (نوروزی و فولادی سپهر، ۱۳۸۸: ۱۳۲) سوالات اساسی که تحقیق حاضر به دنبال یافتن پاسخ آنها می باشد، این است که آیا احساس امنیت اجتماعی در بین زنان و مردان یکسان است؟ و این که به چه شیوه ای می توان احساس امنیت آنها را افزایش داد؟

مروری بر مطالعات پیشین

گرچه مطالعات و تحقیقات مربوط به امنیت از عمر چندان زیادی برخوردار نیست و معمولاً قدمت آن به سالهای پس از پایان جنگ دوم بر می گردد. اما مسئله امنیت همواره یکی از مشغله ها و دغدغه های اصلی جوامع بشری و نظامهای سیاسی بوده است. در این بخش تحقیقات انجام شده در مورد امنیت اجتماعی ارائه می شود:

- پوراندخت و فاضلیان (۱۳۸۹) پژوهشی در مورد بررسی رابطه بین نوع حجاب و میزان امنیت اجتماعی در بین زنان شهر تهران که این تحقیق در بین ۱۰۰۰ نفر انجام گرفته است و نتایج آن نشان می دهد که بین نوع حجاب زنان و میزان امنیت اجتماعی آنها، نوع تهدیدات و همچنین احساس امنیت فردی آنها رابطه معنی داری وجود دارد (پوراندخت و فاضلیان، ۱۳۸۹)

- احمدی و کلدی (۱۳۹۲) پژوهشی در مورد احساس امنیت اجتماعی زنان و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن؛ شهر سمنان که این تحقیق در بین ۲۵۰ نفر انجام و نتایج نشان داد که بین حمایت اجتماعی، محل سکونت و امنیت اجتماعی رابطه معنی داری وجود دارد

کیم (۲۰۰۸) در مطالعه ای مفهوم امنیت اجتماعی را بررسی و سپس ارتباط پدیده مهاجرت را با پایداری منطقه ای با استفاده از مفهوم امنیت اجتماعی در آسیای مرکزی و روسیه بیان می کند. نتایج تحقیق کیم بیانگر این است که افزایش پدیده مهاجرت به مناطق مذکور

۱ Kim

۲ Alexseev
Duna

موجب شده است که بازار کار ساکنان اصلی دچار مشکل شود و در نتیجه، پایداری داخلی در خطر افتاده و احساس امنیت اجتماعی مردم کاهش یافته است.

الکسیو ۲ (۲۰۱۱) نیز در مقاله ای مشابه رویکرد کیم، مفهوم امنیت اجتماعی و مهاجرت را در روسیه بررسی کرده است. نتایج حاصل از تحقیق وی مؤید اظهارات کیم است.

دونا و دونا ۳ (۲۰۰۷) ۲ این مسأله را در مهاجرت کردهای عراق به کشورهای اروپای شرقی مطالعه کرده اند و کاهش میزان امنیت اجتماعی را در میان مهاجران و همچنین کشورهای مهمان مشاهده نموده اند.

۳ کاپریولی (۲۰۰۴) در بحثی مناقشه انگیز عنوان می کند: غالباً فرض می شود که امنیت اجتماعی، مفهومی خنثی است و از لحاظ آزادی های سیاسی و حقوق دارای سوگیری باشد. وی با استفاده از یک مطالعه انسانی برای مردان و زنان یکسان به کار برده می شود. به هر حال پیش فرض های مربوط به جنسیت خنثی می تواند بین المللی و تحلیل درازمدت به این نتیجه م ی رسد که نه حقوق انسانی و نه دموکراسی امنیت اجتماعی زنان را تضمین نمی کنند.

- جلیل سحابی و همکاران (۱۳۸۸) پژوهشی را در مورد بررسی تاثیر عناصر اجتماعی بر امنیت اجتماعی زنان در شهر سندج که این تحقیق، در بین ۶۰ نفر با روش کیفی و ۴۰۰ نفر با روش پیمایش انجام گرفت و نتایج تحقیق نشان داد که زنان مزاحمت های خیابانی را مهم ترین عامل تهدید می دانند. (جلیل سحابی و همکاران، ۱۳۸۸)

- یعقوب احمدی و عطاء اسمعیلی (۱۳۸۹) پژوهشی در مورد سنجش احساس امنیت زنان مبتنی بر عوامل چند بعدی و میان رشته ای در شهر مشهد که این تحقیق در بین ۳۶۰ نفر انجام گرفته و نتایج آن نشان می دهد که احساس امنیت اجتماعی زنان در شهر مشهد پایین تر از حد متوسط بوده و عواملی مانند استفاده از وسایل ارتباط جمعی، نگرش به حجاب، طراحی شهری، تصور از فرد از خود با امنیت اجتماعی زنان رابطه مستقیم ولی بین و حمایت اجتماعی و امنیت اجتماعی رابطه معکوس وجود دارد. (یعقوب احمدی و عطاء اسمعیلی، ۱۳۸۹)

- مرضیه رئیسی و همکاران (۱۳۹۲) پژوهشی در مورد احساس امنیت و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهر کرد که این تحقیق، در بین ۲۰۰ نفر از دانشجویان انجام گرفته و نتایج تحقیق نشان می دهد که احساس امنیت در سلامت جسم و امنیت شغلی در دختران کمتر از پسران می باشد. بین سن و احساس امنیت شغلی رابطه معکوس وجود دارد. بین سطح تحصیلات پدر با احساس امنیت عاطفی و احساس امنیت در تعامل با دیگران رابطه معنی داری وجود دارد. (مرضیه رئیسی و همکاران، ۱۳۹۲)

- جهانگیر جهانگیری و ابراهیم مساوات (۱۳۹۲) پژوهشی در مورد بررسی عوامل موثر بر امنیت اجتماعی زنان: مورد مطالعه زنان ۱۵- ۴۰ سال شهر شیراز که نتایج این تحقیق نشان می دهد که بین وضعیت تاهل، رضایت از وضعیت ظاهری، حمایت خانواده، چگونگی برخورد دیگران، تعهد مذهبی و احساس امنیت اجتماعی رابطه معنی داری وجود دارد. (جهانگیر جهانگیری و ابراهیم مساوات، ۱۳۹۲)

- فریدون کامران و سمیه عبادتی نظرلو (۱۳۸۹) بررسی عوامل اقتصادی، اجتماعی موثر بر احساس آرامش و امنیت اجتماعی زنان دانشجوی کارشناسی ارشد رشته های جامعه شناسی دانشگاه های تهران که این تحقیق، در بین ۸۰ نفر از دانشجویان دانشگاه های آزاد و دولتی انجام و نتایج آن نشان می دهد که بین طبقه اجتماعی، حمایت خانواده، پایبندی به آداب و رسوم قومی، سن و اعتماد به عملکرد قانون، و احساس امنیت اجتماعی و آرامش رابطه معنی داری وجود دارد. (فریدون کامران و سمیه عبادتی نظرلو، ۱۳۸۹)

- طلعت تازیکی (۱۳۹۳) پژوهشی در مورد عوامل موثر بر افزایش احساس امنیت زنان در پارک های شهر: مطالعه موردی زنان ۱۸-۵۰ سال شهرستان بجنورد، که نتایج این تحقیق نشان می دهد که خصوصیات محیطی، تصور فرد از خود، اعتماد اجتماعی، تجارب قبلی، آگاهی های اجتماعی، محل سکونت، احساس کنترل، نظم اجتماعی، پایداری اجتماعی، پایگاه اجتماعی و اقتصادی ضمن داشتن رابطه معنی دار، بیشترین تاثیر را بر احساس امنیت اجتماعی زنان دارند. (طلعت تازیکی، ۱۳۹۳)

- گلی و همکاران (۱۳۹۴) پژوهشی در مورد عوامل موثر در احساس امنیت اجتماعی زنان در فضاهای عمومی شهری: مطالعه موردی پارک ائل گلی تبریز که این تحقیق در بین ۲۷۷ نفر از افراد بالای ۱۵ سال انجام گرفته است، نشان داد که، بین عوامل فرم فضا، اطلاعات محیطی گمراه کننده، نور، آلودگی محیطی، میزان دسترسی به خدمات حمل و نقل عمومی، کیفیت فعالیت ها و کاربری زمین پیرامون پارک و عوامل اجتماعی استفاده کنندگان از قبیل سن، شغل، تحصیلات با میزان احساس امنیت زنان رابطه وجود دارد. همچنین عامل نور بیشترین تاثیر و عامل فعالیت و کاربری زمین کمترین تاثیر را در احساس امنیت زنان دارد. دیگر این که، بین فرم فضا، وجود اطلاعات محیطی گمراه کننده، نور، آلودگی محیطی، میزان دسترسی به خدمات حمل و نقل عمومی و کیفیت فعالیت ها و کاربری زمین و احساس امنیت زنان همبستگی معنی داری وجود دارد. (گلی و همکاران، ۱۳۹۴)

- فلاحتی (۱۳۹۴) پژوهشی در مورد ساختار فضایی شهر و احساس امنیت در بین زنان: مطالعه موردی ورودی مترو تجریش و پایانه جنوب تهران که این تحقیق در بین ۳۷۵، انجام و نتایج آن نشان می دهد که، مشکلات کالبدی و وجود آسیب های اجتماعی در محدوده خارج از ایستگاه بر میزان احساس امنیت اثر کاهنده داشته و امکانات امنیتی داخل ایستگاه موجب تقویت احساس امنیت می شود؛ ولی خدمات ایستگاه تاثیر معنا داری بر احساس امنیت مسافران ندارد و بنابراین در توسعه فضاهای شهری، توجه به زیرساخت های بنیادین همچون تامین امنیت نقش مهمی دارد. توجه به ارتقای کیفیت فضای کالبدی خارج از ایستگاه ها و توسعه فضاهای مناسب تر برای حضور خانواده ها و ایجاد فضاهای قابل دفاع شهری از مهم ترین راهکارهای افزایش سطح امنیت مورد بحث است. (فلاحتی، ۱۳۹۴)

- احمدی و احیایی (۱۳۹۳) پژوهشی در مورد بررسی میزان احساس امنیت اجتماعی و عوامل مرتبط با آن: مطالعه موردی زنان شهرک باغمیشه شهر تبریز که این تحقیق در بین ۳۰۰ نفر از زنان انجام گرفت و نتایج آن نشان داد که، بین متغیرهای دینداری، مشارکت اجتماعی، عملکرد پلیس، پایگاه اجتماعی - اقتصادی، سن و درآمد زنان به عنوان متغیرهای مستقل و احساس امنیت اجتماعی زنان شهرک باغمیشه تبریز وجود دارد (احمدی و احیایی، ۱۳۹۳).

- فروغ زاده و شریعتی مزینانی (۱۳۹۴) پژوهشی در مورد بررسی احساس امنیت زنان در فضاهای عمومی شهر مشهد، در بین زنان ۱۵ سال و بالاتر که نتایج این تحقیق، نشان داد که، میزان احساس امنیت در شهر مشهد برای زنان با وضع مطلوب، فاصله ای چشم گیر و محسوس دارد. به لحاظ وضعیت احساس امنیت زنان در فضاهای عمومی نیز زیرگذرها و مسافربران شخصی، ناامن ترین موقعیت ها از نظر پاسخگویان، بوده اند. پارک ها و محدوده اطراف محل زندگی با میانگین نزدیک به هم در رده بعدی قرار می گیرند و اتوبوس، پل های عابر پیاده و تاکسی در مقایسه با فضاهای عمومی دیگر از نظر پاسخگویان از امنیت بیشتری برخوردار هستند (فروغ زاده و شریعتی مزینانی، ۱۳۹۴)

- اکبری و پاک بنیان (۱۳۹۱) پژوهشی در مورد تاثیر کالبد فضاهای عمومی بر احساس امنیت اجتماعی زنان: نمونه موردی محله نارمک و شهرک اکباتان شهر تهران، که نتایج این تحقیق نشان داد که، ویژگی های کالبدی در محله نارمک از عوامل بسیار موثر در بالا بودن احساس امنیت در فضاهای این محله است و در مقابل این ویژگی ها در شهرک اکباتان زمینه احساس ناامنی در فضاهای جمعی

را مهیا نموده است. تفاوت الگوهای این دو مجموعه به سبب ایجاد ویژگی‌های کالبدی متفاوت تا حدودی بر تفاوت احساس امنیت در فضا‌های آنها موثر بوده است (اکبری و پاک بنیان، ۱۳۹۱).

- الماسی (۱۳۹۵) پژوهشی در مورد بررسی عوامل مرتبط با احساس امنیت اجتماعی زنان: مطالعه موردی زنان ساکن مجتمع‌های مسکونی مهر شهر ایلام که نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که رضایت از عملکرد ناجا، کنترل اجتماعی، سرمایه اجتماعی و جهت‌گیری مذهبی با احساس امنیت اجتماعی همبستگی مستقیمی وجود دارد. (الماسی، ۱۳۹۵)

- علیخواه و نجیبی ربیعی (۱۳۸۴) پژوهشی در مورد زنان و ترس از جرم در فضا‌های شهری، که نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که حدود نیمی از زنان به هنگام تردد در شهر احساس امنیت ندارند. در بین زنان تحصیل کرده و دارای درآمد بالا، زنانی که در محله آنها، ساختمان‌ها و زمین‌های متروکه کم‌تر بوده و زنانی که از فعالیت‌های پلیس رضایت بیشتری داشته‌اند، میزان ترس از جرم کم‌تر بوده است (علیخواه و نجیبی ربیعی، ۱۳۸۴)

چارچوب نظری

از منظر جامعه‌شناسی سطوح متعددی برای امنیت در نظر گرفته شده است که مهمترین آنها امنیت در سطح خرد و کلان است (نادری و همکاران، ۱۳۸۸: ۶۸) تعاریف مربوط به امنیت حداقل در سه دسته تقسیم می‌شوند:

دسته اول تعاریفی هستند که بر تهدید هویت جمعی تأکید دارند. بوزان امنیت اجتماعی را به حفظ مجموعه ویژگی‌هایی ارجاع می‌دهد که بر مبنای آن افراد خود را عضو گروه خاصی تلقی نموده‌اند. از دیدگاه وی امنیت اجتماعی عبارت است از توانایی گروه‌های مختلف صنفی، قومی، محلی و... در حفظ هستی و هویت خود در واقع، بوزان امنیت را حالت فراغت از هویت جمعی و گروهی تلقی می‌کند (گروسی، ۱۳۸۶: ۲۹)

دسته دوم تعاریف، امنیت را به عنوان فقدان هراس از ویرانی و تهدید ارزش‌های جامعه می‌دانند. اگر امنیت اجتماعی را شامل تمهیداتی برای حفظ زندگی اعضای جامعه و سپس حفظ راه و روش زندگی آنان بدانیم، بنابراین می‌توان امنیت اجتماعی را رفع تهدید از عنصر اتصال دهنده اعضای جامعه به یکدیگر در نظر گرفت. این نوع تعریف از امنیت شامل:

* امنیت حاصل فضای اجتماعی است؛

* این فضای اجتماعی سطح کلان یا دولت به معنای عام را در بر نمی‌گیرد،

* امنیت اجتماعی فقط به سطح امنیت فرد محدود نمی‌شود

* امنیت اجتماعی بر مجموع‌های از افراد تأکید می‌کند که عنصر یا عناصری ویژه، مانند: جنسیت، قومیت، مذهب و... آنها را به هم مرتبط می‌سازد؛

* زمانی که ارزش‌های اتصال دهنده افراد تهدید گردد، امنیت اجتماعی متزلزل می‌شود (گروسی، ۱۳۸۶: ۲۹)

دسته سوم از تعاریف، بر فراغت جمعی از تهدیدی که عمل غیرقانونی دولت یا دستگاه یا فرد و یا گروهی که در تمام یا قسمتی از جامعه به وجود آورده است، تأکید می‌ورزد (گروسی، ۱۳۸۶: ۲۹)

در این تحقیق از ترکیبی از نظریه‌ها استفاده خواهیم کرد. در باب نظریه‌های امنیت اجتماعی، باری بوزان از مکتب کپنهاک برای اولین بار اصطلاح امنیت اجتماعی را در کتاب "مردم، دولتها و هراس" به کار برد (Roe, ۱۹۹۶). امنیت اجتماعی از نظر بوزان ۴ به حفظ

ویژگی هایی اشاره دارد که بر اساس آن افراد خود را به عنوان عضو یک گروه اجتماعی قلمداد می کنند (Buzan & Weaver, 1۹۹۸). بوزان بر این باور است که امنیت اجتماعات بشری به پنج مقوله تقسیم می شود: نظامی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی. امنیت اجتماعی به قابلیت حفظ الگوهای سنتی زبان، فرهنگ، مذهب و هویت و عرف ملی، با شرایط قابل قبولی از تحول مربوط است. این پنج بخش، جدا از یکدیگر عمل نمی کنند. هر یک از آن ها دارای کانون مهمی در درون مسأله امنیت و روشی برای تنظیم اولویت ها بوده و از طریق ارتباطات قوی به یکدیگر متصل هستند (بوزان، ۱۳۷۸: ۳۴).

از نظر "ویور" ۵ امنیت اجتماعی نباید در کنار مقولاتی نظیر؛ امنیت نظامی، اقتصادی، سیاسی و زیست محیطی که نسبت به امنیت ملی فرع محسوب می شوند، قرار گیرد و جایگاه و اهمیت آن در حد امنیت ملی است. وی معتقد است در شرایط اجتماعی و سیاسی کنونی جهان، امنیت اجتماعی مرجع امنیت ملی به حساب می آید. در حالی که امنیت ملی به تهدیدات مختلف در رابطه با حاکمیت و دولت می پردازد، امنیت اجتماعی به هویت اعضای جامعه راجع است. بنابراین امنیت اجتماعی با نیاز به هویت در ارتباط می باشد. هویت عبارت است از آنچه که موجب شناسایی شخص باشد (روی، ۱۳۸۲: ۶۸۳-۶۸۲) مولر " نیز در باب امنیت اجتماعی با الهام از نقطه نظرات بوزان و ویور، اشکال ناامنی را طرح نموده است و آن ها را از باب هدف مرجع امنیت و نوع تهدیدات و خطرات و آسیب هایی که مبارزه با آن ها هدف امنیت محسوب می شود، از یکدیگر متمایز نموده است. او امنیت را در سه شکل ملی، اجتماعی و انسانی در نظر گرفته است. از نظر مولر امنیت اجتماعی مسئول تأمین امنیت برای گروه های اجتماعی جامعه است (نویدنی، ۱۳۸۵: ۴۳). از نظر گیدنز، امنیت را می توان موقعیتی خواند که در آن یک رشته خطرهای خاص، به حداقل رسانده یا با آنها مقابله می شود. تجربه امنیت به تعادل اعتماد و مخاطره بستگی دارد. امنیت، چه به معنای بالقوه و چه به معنای تجربی آن، ممکن است به مجموعه هایی از آدم ها تا مرز امنیت جهانی یا به افراد ارتباط داشته باشد. به این ترتیب گیدنز، مصونیت در برابر خطر را امنیت، نامیده است. در نظر او خطر و امنیت، دو روی یک سکه را تشکیل می دهند؛ به گونه ای که وقتی امنیت وجود دارد، خطر رخت بر می بندد و بالعکس، هنگام دست و پنجه نرم کردن با خطر، امنیت، مغشوش و پنهان است؛ سپس او به طرح امنیت وجودی برای مقاومت در برابر هجوم گسترده و بی سابقه مخاطرات نهادهای مدرنیته سخن گفته است. امنیت وجودی از نظر گیدنز، عبارت است از: ایمن بودن؛ یعنی در اختیار داشتن پاسخ هایی در سطح ناخودآگاه و خودآگاه عملی برای بعضی پرسش های وجودی بنیادین که همه آدمیان، طی عمر خود به نحوی مطرح کرده اند. به عبارت دیگر، اصطلاح مذکور به اطمینانی بر می گردد که بیشتر آدم ها به تداوم شخصیت هویت خود و دوام محیط های اجتماعی و مادی کنش، در اطراف خود دارند (باپیری و همکاران، ۱۳۹۴: ۸۰). دورکیم معتقد است که، جامعه نیازمند انطباق و نظارت بر اعمال افراد و محدود کردن تمایلات و آرزوهای سیری ناپذیر آنها از طریق فشار اجتماعی است. این فشار و تحمیل اجتماعی، در ۶ نظامی ساختاری از همبستگی اجتماعی رخ می دهد و سلامت جامعه را منوط به میزان درجه همبستگی اجتماعی ۷ می داند. همبستگی اجتماعی می تواند وحدت، سلامت و یکپارچگی گروه را تعیین کند. دورکیم در واقع دو نوع حقوق تنبیهی و ترمیمی را در حقیقت برای برقراری نظم و وجود امنیت در جامعه مورد توجه قرار می دهد. حقوق ترمیمی عبارت است از ایجاد همزیستی منظم و مقرر بین افرادی که وضع اجتماعی آنها از هم متمایز است، شامل قوانین جبران کننده و ترمیم کننده خسارات، مانند حقوق اداری و تجاری و حقوق تنبیهی که خطاها یا جرایم را کیفر می دهد و معرف وجدان جمعی در جوامع دارای همبستگی است. از دیدگاه دورکیم، همبستگی یا نحوه جذب فرد به عنوان مهم ترین عامل تعیین کننده و خلاق در جامعه است. با این حال عنصر اصلی تداوم

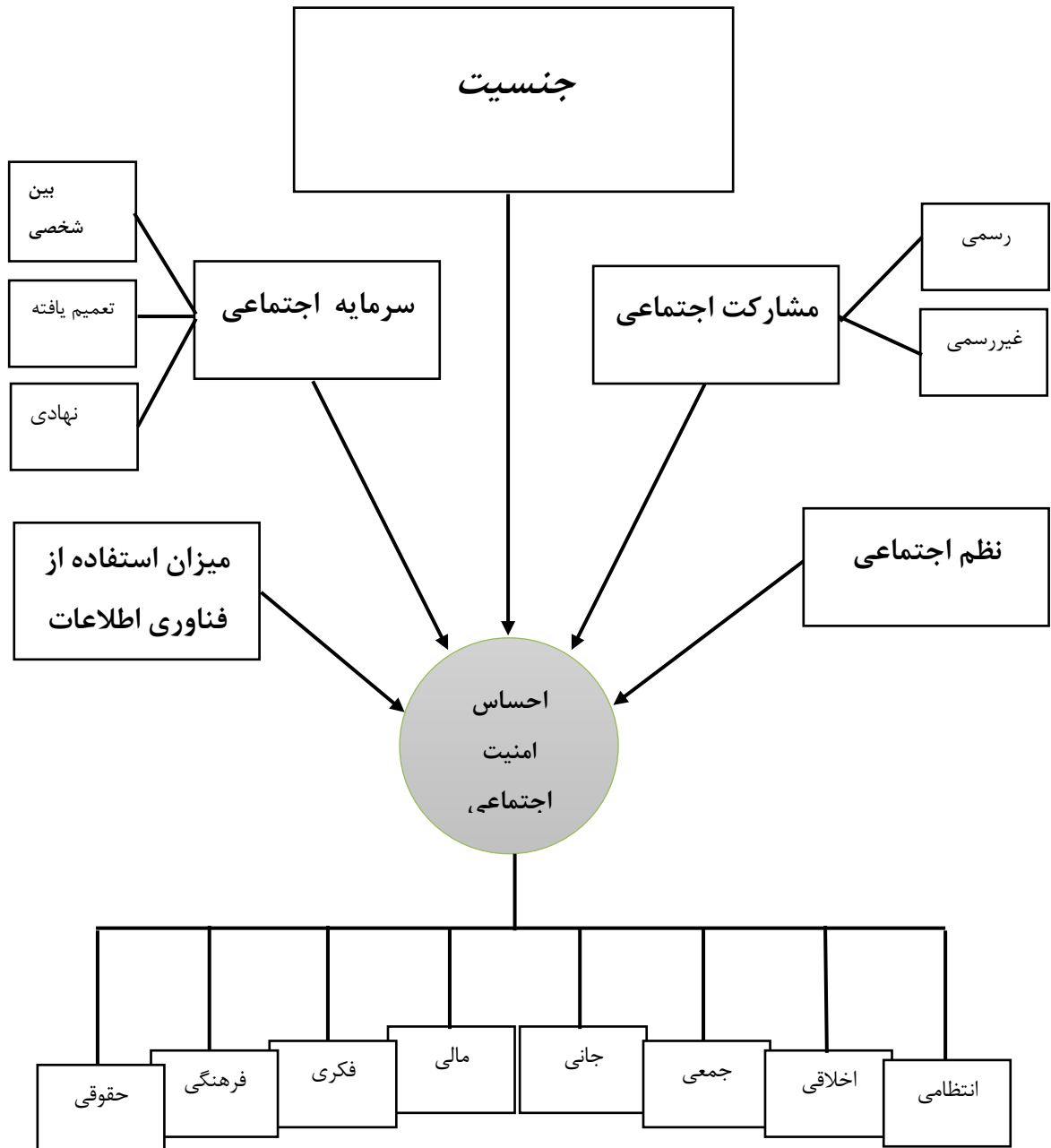
حیات اجتماعی، نظم اخلاقی است و شامل مجموعه ای از قواعد می باشد که بر روابط اجتماعی حکم فرماست. بنابراین همبستگی اجتماعی یک پدیده اخلاقی و معنوی است که نمود عینی نظم اخلاقی است. لذات امنیت معلول نظم اخلاق یا اخلاقیات مشترک است، به گونه ای که با حضور ارزش ها و باورهای مشترک به همان نسبت که پیوند و علقه های جمعی افزایش می یابد، امکان تعدی به حقوق یکدیگر و تجاوز به مال و جان دیگران کاهش پیدا می کند. از این رو می توان در رویکرد دورکیم وضعیتی را توصیف کرد که در آن همبستگی اجتماعی وجود داشته باشد و افراد به جهت پایداری به مجموعه ای از عقاید و احساسات مشترک، ملزم به رعایت حق و حقوق دیگران باشند. دورکیم را در همبستگی جامعه دانسته و بر مقررات و قواعدی تاکید می کند که ریسک پذیری آزار رساندن به افراد به یکدیگر را کاهش داده، حقوق دیگران را رعایت و امیال و خواسته های افراد را مهار کند و بدین سان امنیت با ایجاد نظم اجتماعی از طریق قوانین و مقررات با ایجاد نظم حقوقی، تکالیف افراد را مشخص ساخته و افراد به لحاظ وابستگی به جامعه و به یکدیگر، خود را موظف می سازند تا حدود یکدیگر را رعایت کنند و نیازی به قوای قهریو بیرونی که هزینه های جامعه را نیز افزایش می دهد، نباشد (امیری و نادری، ۱۳۹۰: ۵۷-۵۸).

پارسونز جامعه را متشکل از اجزایی می دانست که اصطلاحاً پایگاه نقش ها می شود. بنابراین، وقتی خرده سیستم ها به ایفای نقش های خویش بپردازند و آسیبی متوجه آنان نباشد؛ همچنین امکان کسب فرصت ها برای انسجام آنان فراهم باشد، امنیت اجتماعی برقرار می شود. پارسونز برای امنیت اجتماعی، چهار بعد قائل است که هر کدام از آنها به یک خرده سیستم جامعه مربوط می شوند و از برآیند برخوردار می توان، می توان به تحقق امنیت در سطح جامعه امید داشت. امنیت مالی و اقتصادی، سیاسی و حقوقی، قضایی و فرهنگی، به ترتیب، در نظام فکری پارسونز ضروری هستند و هر یک از جایگاه خاصی برخوردارند. فقدان هر یک از این ابعاد، روند سیبرنتیکی را دچار اختلال می نماید و دنیای کارکردها را مختل و جامعه را در کلیت خود دچار عدم تعادل و پریشان حالی می کند؛ بنابراین برای داشتن جامعه ای توأم با آرامش و اطمینان خاطر لازم است به هر چهار بعد امنیت توجه داشت و با تضمین آنان، امنیت جامعه را فراهم نمود (با پیری و همکاران، ۱۳۹۴: ۷۹).

مسعودچلبی چهار علقه افضل و عام برای انسان در نظر می گیرد که می توان آنها را از هم تفکیک کرد: علقه شناختی (فرهنگی)، علقه مادی (اقتصادی)، علقه جمعی (اجتماعی) و علقه امنیتی (سیاسی). در بعد علقه امنیتی، انسان به عنوان موجود هدفمند و بالقوه مضطرب جهت حفظ آرامش و صیانت خود در ارتباط با محیط های اجتماعی درصدد تحقق اهداف خود است. می توان گفت که توافق اساسی در تعریف و تمایز روشن چهار مقوله سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی وجود ندارد. آنچه که به مساله این پژوهش ربط می یابد، بیشتر بعد سیاسی نظم اجتماعی است، چرا که امنیت در آن قرار گرفته است و از نظر تحلیل، سیاست در ناب ترین شکل اثباتی خود قابل تحول به پنج عنصر اصلی و در عین حال مرتبط به هم است شامل: زور، علقه امنیتی، کنش های عاطفی، کنشگران و رابطه اجباری. از دیدگاه چلبی، برای علقه امنیتی می توان چهار بعد اساسی در نظر گرفت: امنیت مالی (اقتصادی)، امنیت جانی/بهداشتی (سیاسی)، امنیت جمعی (اجتماعی) و امنیت فکری (هزار جریبی و حامد، ۱۳۹۱).

با چنین نگرشی امنیت اجتماعی تنها با کاربرد آن برای بررسی گروه ها یا واحدهای جمعی که به عنوان واقعیت های سیاسی و اجتماعی شناخته شده اند، فهمیده می شود و مفهوم امنیت اجتماعی با هر شکل خاص اجتماع سیاسی مانند گروه های ملی، گروه های قومی یا اجتماعات مذهبی ارتباط پیدا می کند. از آنجا که همه جوامع یک تعداد از گروه های با هویت خاص خود را دارند (مثل زنان) بنابراین، این گروه ها، واحدهای ابتدایی تحلیل امنیت اجتماعی به حساب می آیند (نبوی و همکاران، ۱۳۸۸: ۱۳) زنان از جمله گروه های اجتماعی هستند که هویت مخصوص به خود را دارند. عوامل متعددی از جمله عوامل اقتصادی، اجتماعی رسانه ها، تعهد مذهبی

و... می توانند در ایجاد احساس، امنیت در آنها دخیل باشند؛ چنانکه این عوامل می توانند بر حقوق زنان، آزادی بیان و آزادی دینی تأثیرگذار باشند و به انواع تهدیداتی که بوزان به آن اشاره می کند، منتهی شوند

روش مطالعه به جهت هدف از نوع مطالعات «کاربردی» است و از حیث نحوه گردآوری داده ها از نوع تحقیقات توصیفی (غیر آزمایشی) و از شاخه مطالعات میدانی به شمار می آید. روش انجام تحقیق به صورت پیمایشی می باشد که از مهمترین مزایای آن قابلیت تعمیم نتایج می باشد.

داده های مورد نیاز از جوانان دانشجوی شهر تبریز، با مراجعه مستقیم به نمونه های انتخابی از افراد جمع آوری خواهد شد. در ساخت و تنظیم پرسشنامه پژوهش، علاوه بر تئوریهای مطرح شده از مصاحبه های مطرح شده با جمعیت هدف، پرسشنامه تهیه می گردد. جامعه آماری تحقیق حاضر را کلیه دانشجویان مقطع کاردانی و کارشناسی دانشگاه تبریز تشکیل می دهند، که تعداد آن ها بر اساس آخرین آمار ۲۰۰۰ نفر است. در این تحقیق برای برآورد حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شد و ۴۰۰ دانشجو با روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای متناسب با حجم نمونه انتخاب گردید. پس از تنظیم پرسشنامه، برای گردآوری داده ها به صورت پیمایشی و براساس مصاحبه ای و با استفاده از ابزار اندازه گیری پرسشنامه محقق ساخته اقدام شد که از نظر نوع سوالات بصورت بسته پاسخ طراحی گردیده است. برای تهیه سوالات پرسشنامه از تکنیک طیف لیکرت استفاده شد.

در این پژوهش برای تأمین اعتبار ابزار پژوهش از اعتبار صوری استفاده شده است. پایایی سوالات پرسشنامه براساس آزمون آلفای کرونباخ تعیین شد.

تعریف مفاهیم و عملیاتی نمودن متغیرها

متغیرهای مستقل

*جنسیت

تعریف مفهومی: هر جمعیتی از افراد جنس های مذکر و مؤنث تشکیل می شود. ویژگی های جسمانی معینی که زن و مرد را از هم شخیص و متمایز می کند «جنس» نام دارد (تقوی، ۱۳۸۸: ۶۵). جنسیت به انتظارات و تعهدات فرهنگی زن و مرد اطلاق می شود (تاسیگ و همکاران، ۱۳۸۶: ۴۷). در این پژوهش جنس با دو طبقه سنجیده شده است: ۱- زن ۲- مرد. متغیر جنسیت در سطح اسمی دو حالت سنجیده شده است.

*مشارکت اجتماعی

تعریف مفهومی: مشارکت عبارت از ایجاد نوعی احساس همبستگی و تعلق و تلاش جمعی میان افراد یک جامعه به منظور دسترسی به یک نظام عادلانه اجتماعی است (حسنوند و همکاران، ۱۳۸۸: ۳۰). مشارکت همان فعالیت های ارادی و داوطلبانه ای است که از راه آن اعضای یک جامعه در امور محله، شهر و یا روستای خود شرکت می کنند و به صورت مستقیم یا غیرمستقیم در شکل دادن به حیات اجتماعی خود سهم می شوند (هرسیج و محموداوغلی، ۱۳۹۱: ۹). جهت سنجش تاثیر مشارکت اجتماعی چهارگویه برای آن آورده شده است و پایایی برابر با ۰/۸۰ گردید.

*نظم اجتماعی

مرتین فقدان امنیت در یک جامعه را مساوی با بی نظمی اجتماعی و بروز رفتارهای انحرافی قلمداد می کند و این حالت را ناشی از شکاف بین اهداف و هنجارهای فرهنگی و ظرفیت های ساختار اجتماعی برای نیل به موفقیت می داند. در مجموع وجود بی قانونی، بی اهمیت شدن مقررات، عدم یکپارچگی، رهایی کامل فرد و بالاخره انحرافات و کجروی های اجتماعی همگی نشانه های چنین حالتی در

جامعه هستند (بودن، ۱۳۸۵: ۶۶۱) جهت سنجش تاثیر نظم اجتماعی بیست و دو گویه برای آن آورده شده است و پایایی برابر با ۰/۹۲ گردید.

*میزان استفاده از فناوری اطلاعات

تمرکز اصلی روی تلفن همراه و امکانات روی آن می‌باشد. سرویس پیام کوتاه^۸، نام فناوری ارسالی متون کم حجم از طریق تلفن همراه است. علاوه بر این سرویس پیام چندرسانه‌ای^۹ اجازه می‌دهد تا متون به همراه صدا و تصویر بر روی تلفن‌های همراه منتقل می‌شوند. از دیگر قابلیت‌های تلفن همراه، اتصال به اینترنت و قابلیت اتصال به فضاهای مجازی چون وایبر، واتس‌آپ، لاین، تانگو، وی‌چت^{۱۰} می‌باشد. در این تحقیق این متغیر با سنجش میزان استفاده از پیام کوتاه، پیام چندرسانه‌ای و اینترنت و شبکه‌های اجتماعی^{۱۱} سنجیده شده است. این متغیر با ۲۵ گویه که برگرفته از پرسشنامه استاندارد ساخته جنارو، فلورس، گومز و همکاران^{۱۲} (۲۰۰۷) می‌باشد. پایایی برابر با ۰/۷۹ گردید

*سرمایه اجتماعی

سرمایه اجتماعی مفهومی است که در فرایند روابط اجتماعی بین افراد و سازمان‌های اجتماع با همدیگر تبلور می‌یابد. آنتونی گیدنز اعتماد را به‌عنوان اطمینان یا اتکا بر ماهیت یا خاصیت شخصی یا صحت گفته‌ای تعریف می‌کند. سرمایه اجتماعی بر اساس سه بعد، یعنی سرمایه بین‌شخصی، سرمایه بنیادین یا نهادی و سرمایه تعمیم‌یافته سنجیده شده است. سرمایه بین‌شخصی، شکلی از اعتماد است که در روابط چهره به چهره خود را نشان می‌دهد. مانند اعتماد به همسر و دوستان و خویشاوندان. این بعد از اعتماد با ۶ گویه مورد بررسی قرار گرفته است.

سرمایه تعمیم‌یافته، اعتماد به افرادی است که نمی‌شناسیم، مانند شهروندانی که در شهر و کشور خود با آنان هم‌شهری یا هموطن هستیم اما هیچ شناخت دیگری از آنان نداریم و نوعی داشتن حس ظن نسبت به افراد جامعه جدای از تعلق آن‌ها به گروه‌های قومی و قبیله‌ای است. این بعد از اعتماد با ۱۱ گویه مورد بررسی قرار گرفته است سرمایه نهادی هم اعتماد به نهادها و سازمان‌های اجتماعی و افراد حقوقی است، مانند پلیس، قضات، بیمارستان‌ها، بانک‌ها این بعد از اعتماد با ۷ گویه مورد بررسی قرار گرفته است. و پایایی برابر با ۰/۸۴ گردید

متغیر وابسته

*احساس امنیت اجتماعی

: در این پژوهش، منظور از احساس امنیت اجتماعی آن است که افراد با حضور در اجتماع، در محیط کار، در مکان‌های عمومی، خیابان و... تا چه حد اطمینان دارند که امنیت آنها تأمین می‌شود و ترس و نگرانی احساس نمی‌کنند. احساس امنیت اجتماعی هرگونه نگرانی از تهدید، ترس هنگام تنهایی در خیابان، ترس از حضور در خیابان، به ویژه در شب، عدم اعتماد به غریبه‌ها و غیره را شامل می‌شود (نوروزی و فولادی، ۱۳۸۸: ۱۴۹) برای سنجش این متغیر از ۳۶ گویه استفاده شد و پایایی آن ۰/۸۷ به دست آمد

یافته‌های تحقیق

^۸ SMS

^۹ MMS

^{۱۰} Viber, WhatsApp, LINE, Tango, WeChat

^{۱۱} Social media

^{۱۲} Jenaro, Flores, Mez, Gonzalez, Gil & Caballo

ویژگی نمونه تحقیق در پژوهش حاضر به این صورت بوده که ۵۰/۰ درصد از پاسخگویان زن و ۵۰/۰ درصد از پاسخگویان مرد می- باشد، میانگین درآمد پاسخگویان ۱/۳۶۰ میلیون تومان بوده، از لحاظ وضعیت تأهل، تعداد پاسخگویان متأهل بیشتر از دیگر پاسخگویان بوده، بیشتر پاسخگویان تحصیلات لیسانس و فوق‌دیپلم داشته‌اند و اکثر پاسخگویان طبقه اجتماعی خود را متوسط به پایین و متوسط به بالا ذکر کرده‌اند.

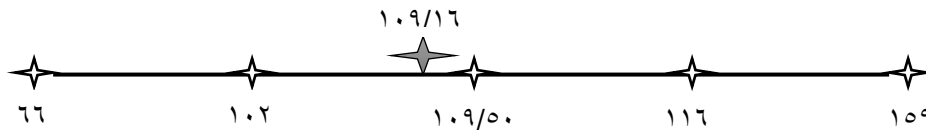
متغیر وابسته (احساس امنیت اجتماعی) در این پژوهش با هشت بعد (امنیت جانی، امنیت مالی، امنیت فکری، امنیت جمعی، امنیت انظامی، امنیت اخلاقی، امنیت فرهنگی، امنیت حقوقی) مورد سنجش قرار گرفته است. نتایج تحقیق بیانگر این بوده که میانگین احساس امنیت اجتماعی پاسخگویان از ۶۶ تا ۱۵۹ برابر با (۱۰۹/۱۶۷۵) بوده است که نشانگر احساس امنیت متوسط به بالا پاسخگویان در شهر بوده است. در بین ابعاد متغیر احساس امنیت اجتماعی، بالاترین میانگین پاسخگویان مربوط به بعد امنیت جاز (۳۳/۴۳) و پایین‌ترین میانگین پاسخگویان مربوط به بعد امنیت اخلاقی (۶/۴۴) بوده است. متغیرهای مستقل اصلی در این پژوهش عبارت بودند از: نظم اجتماعی، سرمایه اجتماعی، میزان استفاده از فناوری اطلاعات، مشارکت اجتماعی. متغیر نظم اجتماعی با ۲ گویه مثل معتقدم هر چیزی و هر کسی در جای خود زیباست، احساس می‌کنم قوانین مرا حمایت و پشتیبانی می‌کند، سعی می‌کند هرگاه با یک مشکل روبرو شدم، تجربیات لذت‌بخش را به خاطر بیاورم، کاری را که شروع می‌کنم ادامه می‌دهم و همه مشکلات دشواری‌های آن را به جان می‌خرم، در موقعیت‌های بحران‌زا با رعایت هنجارهای جامعه جهت کسب آرامش استفاده می‌کنم، مورد سنجش قرار گرفته است. میانگین شاخص نظم اجتماعی برابر با ۷۷/۰۵ می‌باشد. متغیر سرمایه اجتماعی یکی دیگر از متغیرهای مستقیم است که با سه بعد سرمایه بین شخصی، سرمایه تعمیم‌یافته و سرمایه نهادی مورد سنجش قرار گرفته است و از ۲۴ تا ۱۰۰ دارای میانگین (۶۳/۵۱) بوده است. بالاترین میانگین پاسخگویان مربوط به بعد سرمایه تعمیم‌یافته (۳۰/۸۳) بوده است. میزان استفاده فناوری اطلاعات، متغیر دیگر در این پژوهش بوده که ابتدا برای سنجش آن از پاسخگویان سؤالاتی پرسیده شد. نتایج بیانگر این بود که میانگین میزان استفاده از فناوری اطلاعات از ۳۹ تا ۱۲۱ برابر با (۸۷/۶۲) بوده که نشان‌دهنده میزان استفاده بالای پاسخگویان از فناوری اطلاعات می‌باشد. در پژوهش حاضر مشارکت اجتماعی به‌عنوان یکی از متغیرهای مستقل مورد بررسی قرار گرفته است. میانگین مشارکت اجتماعی از ۱۵ تا ۷۵ برابر با (۴۸/۹۹) بوده که نشان از مشارکت متوسط به بالای پاسخگویان است. این متغیر با ۵ بعد مشارکت رسمی و مشارکت غیررسمی مورد بررسی قرار گرفته است. میانگین مشارکت رسمی از ۱۱ تا ۵۵ برابر با (۳۳/۸۴) بود که نشان از مشارکت رسمی متوسط به بالای پاسخگویان است. میانگین مشارکت غیررسمی از ۴ تا ۲۰ برابر با (۱۵/۱۶) بوده که نشان از مشارکت غیررسمی متوسط به بالای پاسخگویان است. بر اساس نتایج، میانگین احساس امنیت اجتماعی مردان برابر ۱۰۲/۱۰ میانگین احساس امنیت اجتماعی زنان ۸۶/۹ بوده که نشانگر تفاوت احساس امنیت اجتماعی در بین زنان و مردان است.

یافته‌های پژوهش حاکی از این بوده که رابطه معنادار و مستقیمی بین نظم اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی وجود داشته، همچنین رابطه معنادار و مستقیمی بین سرمایه اجتماعی با احساس امنیت اجتماعی و میزان استفاده از فناوری اطلاعات با احساس امنیت اجتماعی وجود داشته. بین مشارکت اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی رابطه معنی‌دار وجود نداشته. تفاوت معنی‌داری در میانگین شاخص احساس امنیت اجتماعی بر حسب سطح تحصیلات، وضعیت تأهل و طبقه اجتماعی وجود نداشته. تفاوت معنی‌داری در میانگین احساس امنیت اجتماعی بر حسب جنسیت پاسخگویان وجود داشته است. به طوری که میانگین احساس امنیت مردان، بیشتر از زنان بود. همچنین بین درآمد و احساس امنیت اجتماعی رابطه معنی‌دار وجود نداشته است.

جدول ۱- ضریب همبستگی پیروسون بین متغیرهای مستقل فاصله ای و احساس امنیت اجتماعی

ضریب همبستگی	میانگین	انحراف استاندارد	ضریب همبستگی	سطح معناداری
نظم اجتماعی و امنیت اجتماعی	۷۷/۶۵	۱۰/۴۸	۰/۱۴۹	۰/۰۰۳
سرمایه اجتماعی و امنیت اجتماعی	۶۳/۵۷	۱۴/۹۸	۰/۳۱۶	۰/۰۰۰
مشارکت اجتماعی و امنیت اجتماعی	۴۸/۹۹	۸/۵۴۸	-۰/۰۰۴	۰/۹۴۰
استفاده از فناوری اطلاعات و امنیت اجتماعی	۸۷/۶۲	۱۷/۴۸۵	۰/۱۱۵	۰/۰۲۱

در بین ابعاد احساس امنیت اجتماعی، کمترین احساس امنیت مربوط به بعد امنیت اخلاقی و بیشترین احساس امنیت مربوط به بعد امنیت جانی می‌باشد. میانگین احساس امنیت اجتماعی زنان برابر با (۸۶/۰۷) و میانگین احساس امنیت اجتماعی مردان برابر با (۱۰۹/۲۶) می‌باشد.

پیوستار (۱): احساس امنیت اجتماعی

در بین ابعاد احساس امنیت اجتماعی با توجه به داده‌های مندرج در جدول شماره (۴-۷) بیشترین انحراف معیار (۴/۸۱۵) و واریانس (۲۳/۱۸۸) مربوط به بعد امنیت جانی و کمترین انحراف معیار (۱/۹۱۳) و واریانس (۳/۶۶۱) مربوط به بعد امنیت اخلاقی می‌باشد.

جدول شماره ۲: نتایج آزمون تفاوت میانگین بین جنسیت و احساس امنیت اجتماعی و ابعاد آن

احساس امنیت اجتماعی ابعاد آن	جنسیت و ابعاد آن	میانگین	آزمون لون		آزمون T	
			F	سطح معنی دار	میزان t	درجه آزادی
امنیت جانی	زن	۲۵/۳۶	۰/۰۰۸	۸/۰۳۲	-۷/۳۱۱	۳۹۸
	مرد	۳۰/۵۰				
امنیت مالی	زن	۱۲/۱۸	۰/۰۰۷	۷/۰۸۵	-۶/۹۱۸	۳۹۸
	مرد	۱۵/۵۲				
امنیت فکری	زن	۱۳/۵۶	۰/۰۰۲	۹/۴۶۹	-۸/۱۱۶	۳۹۸

					۱۶/۶۰	مرد	
۰/۰۰۴	۳۹۸	۶/۲۲۸	۰/۰۰۳	۸/۹۱۲	۷/۹۷	زن	امنیت جمعی
					۹/۸۸	مرد	
۰/۰۰۴	۳۹۸	۵/۱۵۲	۰/۰۰۵	۶/۱۰۶	۸/۳۸	زن	امنیت انتظامی
					۱۰/۰۶	مرد	
۰/۰۰۶	۳۹۸	-۵/۴۱۸	۰/۰۰۸	۶/۰۰۴	۵/۴۰	زن	امنیت اخلاقی
					۶/۴۸	مرد	
۰/۰۰۸	۳۹۸	-۴/۵۲۶	۰/۰۰۷	۵/۷۲۶	۷/۴۴	زن	امنیت فرهنگی
					۹/۷۴	مرد	
۰/۰۰۲	۳۹۸	۷/۱۴۸	۰/۰۴۶	۸/۴۰۹	۵/۷۹	زن	امنیت حقوقی
					۷/۴۷	مرد	
۰/۰۰۳	۳۹۸	-۶/۱۷۷	۰/۰۰۹	۵/۰۳۲	۸۶/۰۷	زن	احساس امنیت اجتماعی

تحلیل رگرسیون

در این پژوهش برای بررسی سهم تأثیر هر یک از متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته از رگرسیون خطی چند متغیره استفاده شده است. برای انجام رگرسیون باید پیش فرض‌های آن محقق شده باشد. متغیرهای مستقل پژوهش (جنسیت، درآمد، نظم اجتماعی، سرمایه اجتماعی، میزان استفاده از فناوری اطلاعات و مشارکت اجتماعی) به روش گام به گام ۱۳ وارد مدل رگرسیونی شده‌اند. همانطور که در جدول شماره (۳) ملاحظه می‌شود در گام آخر چهار متغیر سرمایه اجتماعی، جنسیت میزان استفاده از فناوری اطلاعات و نظم اجتماعی در مدل باقی مانده‌اند و باقی متغیرها (مشارکت اجتماعی، درآمد) از مدل خارج شده‌اند. این متغیرها ۵۸/۸ درصد از واریانس متغیر وابسته را تبیین کرده‌اند.

آماره‌های هم خطی در خروجی تحلیل رگرسیون خطی چندگانه (جدول شماره ۳)

متغیرها	آماره‌های هم خطی			
	تولرانس	ضریب تحمل	همبستگی صفر	ضریب همبستگی نیمه
سرمایه اجتماعی	۰/۹۶۳	۱/۰۳۹	۰/۳۱۶	۰/۳۲۴
میزان استفاده فناوری اطلاعات	۰/۹۶۹	۱/۰۳۲	۰/۱۱۵	۰/۱۵۹
جنسیت	۰/۹۶۵	۱/۰۲۸	۰/۱۹۸	۰/۱۸۰

Stepwise

نظم اجتماعی	۰/۹۷۴	۱/۰۲۷	۰/۱۴۹	۰/۰۹۵	۰/۱۰۱
-------------	-------	-------	-------	-------	-------

جدول (۴): خلاصه مدل در خروجی تحلیل رگرسیون خطی چندگانه

نام متغیر	ضریب تعمیم	ضریب تعیین تصحیح شده	SEM	مقدار دوربین و اتسود
نظم اجتماعی	۰/۱۳۴	۰/۱۲۸	۱۰/۳۰۱	۱/۷۱۱
سرمایه اجتماعی				
میزان استفاده از فناوری اطلاعات				
جنسیت				

بحث و نتیجه گیری

این تحقیق به منظور بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی جوانان در تبریز صورت گرفت. ۴۰۰ نفر برای نمونه از جامعه آماری انتخاب گردید. در بخش نظری از نظریات اندیشمندان مکاتب مختلف در حوزه امنیت اجتماعی استفاده نمودیم و منظور خود را از مفاهیم مطرح شده بیان کردیم. در کلیدی ترین تعریف، احساس امنیت به عنوان فقدان هراس از اینکه ارزش های انسانی مورد حمله قرار گیرند و به نبود هراس و بیم نسبت به حقوق و آزادی های مشروع تعریف گردید. براساس مدل تحقیق فرضیاتی مطرح شد که برخی آنها در سطح حداقل ۹۵ درصد تأیید شدند. نتایج تحقیق در ارتباط نظری با دیدگاه ها و نظریات مطرح شده گویای پیوند منطقی بین سطح نظری تحقیق و سطح تجربی آن است. بر اساس نتایج، رابطه معناداری بین جنسیت، (t=-۶/۱۷۷) نظم اجتماعی، (r=۰/۱۴۹) سرمایه اجتماعی، (r=۰/۲۱۹) میزان استفاده از فناوری اطلاعات (r=۰/۱۱۵) با احساس امنیت اجتماعی وجود دارد.

بین مشارکت اجتماعی، سطح تحصیلات، وضعیت تأهل و طبقه اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی رابطه معنی دار وجود نداشته است. همچنین، بر اساس نتایج تحلیل رگرسیونی می توان گفت ۵۸/۸ درصد از تغییرات متغیر وابسته، توسط متغیرهای وارد شده در مدل رگرسیونی قابل تبیین است. در پایان با توجه اطلاعات به دست آمده می توان چندپیشنهاد داد:

در این پژوهش مشخص شد که مردان جوان تبریزی، احساس امنیت اجتماعی بالایی نسبت به زنان جوان تبریزی داشته اند. بنابراین نهادهای مربوطه مانند پلیس، معاونت اجتماعی ناجا باید با اقدامات خود میزان احساس امنیت اجتماعی جوانان و به خصوص زنان شهر تبریز را ارتقاء دهند.

با توجه به نتایج تحقیق استفاده بیشتر از فناوری اطلاعات باعث افزایش احساس امنیت اجتماعی می شود. لذا برای افزایش میزان استفاده مطلوب از فناوری اطلاعات راهکارهایی همچون آشنایی افراد با فناوری اطلاعات روز و فواید آنها با تأکید بر سلامت فضای مجازی و استفاده مفید از آن پیشنهاد می شود.

با توجه به تأثیر سرمایه اجتماعی بر احساس امنیت اجتماعی باید راهکارهای افزایش سرمایه اجتماعی در بین افراد و نهادها تقویت گردد. لذا پیشنهاد می‌شود در بین افراد ویژگی‌هایی همچون صداقت، وفای به عهد و درستکاری در بین نهادها ویژگی‌هایی مانند احساس وظیفه مسئولان و دلسوزی آن‌ها نسبت به مردم، رعایت حقوق افراد، تکریم ارباب‌رجوع، عملکرد بهتر نیروی انتظامی، داشتن تخصص و مهارت مسئولین در حیطه کاری برای جذب اعتماد افراد و داشتن وجدان کاری تقویت شود پلیس در زمینه پیشگیری از جرائم و در نتیجه ارتقاء احساس امنیت اجتماعی با همکاری مدارس، دانشگاه‌ها و رسانه‌های جمعی اقدامات فرهنگی و آموزشی انجام دهد.

منابع فارسی

- ابر کرومبی، نیکلاس (۱۳۶۷). فرهنگ جامعه‌شناسی. ترجمه حسن پویان. تهران: چاپخش.
- آبوت، پاملا و والاس، کلا (۱۳۸۱) جامعه شناسی زنان، منیژه نجم عراقی، تهران، نی، چاپ دوم
- ازکیا، مصطفی، غفاری، غلامرضا (۱۳۸۳). توسعه روستایی با تأکید بر جامعه روستایی ایران. چاپ اول. تهران: انتشارات نی.
- ابوالمعالی، خدیجه، مجتبایی، مینا، رحیمی، ندا (۱۳۹۲). «پیش‌بینی رضایت از زندگی زناشویی بر اساس مهارت‌های حل مسئله اجتماعی و هوش معنوی در افراد متأهل». مجله علوم رفتاری. دوره هفتم. شماره: ۱۲۲-۱۱۵.
- اسمیت، آنتونی (۱۳۷۷). «منابع قومی ناسیونالیسم». فصلنامه مطالعات راهبردی، دوره اول، شماره ۱: ۲۰۶-۱۸۳.
- اشعری فرد، محمدجواد (۱۳۹۲). «هوش معنوی، معارف، ماهنامه آموزشی اطلاع‌رسانی». مهر و آبان. شماره ۹۹: ۳۶-۳۴.
- ایوانز، گراهام، نونام، جفری (۱۳۸۱). فرهنگ روابط بین‌الملل. ترجمه حمیرا مشیرزاده و حسین شریفی طراز کوهی. چاپ اول. تهران: نشر میزان.
- بارسلطان، رویا، بریری، ماهرخ (۱۳۸۸). «بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی (مطالعه موردی در شهر تهران سال ۱۳۸۷)». فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم. سال چهارم. شماره ۱۲: ۱۱۶-۸۳.
- باعزت، فرشته، شریف‌زاده، حکیمه‌السادات (۱۳۹۱). «رابطه هوش معنوی و هوش هیجانی با استرس شغلی کارکنان دانشگاه». فصلنامه مشاوره شغلی و سازمانی. دوره چهارم. شماره ۱۳: ۶۸-۵۵.
- باقری خلیلی، علی‌اکبر (۱۳۸۸). «بررسی ابعاد دینی حافظ شیرازی بر اساس الگوی گلارک و استارک مبنی بر دین‌پدیده‌ای چندبعدی». ادبیات و زبان‌ها. جستارهای ادبی. مجله علمی- پژوهشی. شماره ۱۶۷: ۵۲-۲۷.
- بحری پور، عباس، ذوالفقاری، ابوالفضل، رستگار خالد، امیر (۱۳۹۱). «بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی (مطالعه موردی شهرستان کاشان)». پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی. سال اول. شماره ۴: ۱۰۹-۸۹.
- بحری‌پور، عباس، رستگار خالد، امیر (۱۳۹۲). «بررسی رابطه بین اعتماد اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی (مطالعه موردی: شهرستان کاشان)». فصلنامه مطالعات جامعه‌شناسی جوانان. سال چهارم. شماره ۱۰: ۹-۲۶.
- بک، الیش (۱۳۸۸). جامعه در مخاطره جهانی. ترجمه محمدرضا مهدی‌زاده. تهران: کویر، چاپ اول.

بهیان، شاپور، فیروزآبادی، آمنه (۱۳۹۲). «بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی در شهرها: مطالعه موردی شهر کرمان». مطالعات جامعه‌شناختی شهری. سال سوم. شماره ۶: ۱۲۲-۱۰۳.

پوراحمد، احمد، عیوضلو، محمود، حامد، محبوبه، عیوضلو، داوود، رضایی، فرشته (۱۳۹۱). «بررسی رابطه دینداری و احساس امنیت در فضاهاى شهری و روستایی (مورد مطالعه: شهرستان کوه‌دشت)». پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی. سال اول. شماره ۱: ۲۰-۱.

پورعزت، علی‌اصغر (۱۳۸۷). «ضرورت آینده‌پژوهی و رویکرد فوق‌فعال به توسعه نظم و امنیت عمومی». فصلنامه امنیت و نظم. سال اول. شماره ۳: ۷۷-۶۱.

پور مؤذن، علی‌محمد (۱۳۸۹). «بررسی رابطه نقش اجتماعی پلیس و احساس امنیت خانواده‌ها: مطالعه موردی شمال تهران». فصلنامه نظم و امنیت انتظامی. سال سوم. شماره ۲: ۱۰۱-۱۲۶.

تاسیگ، مارک، میکلو، جانت، سوبدی، سری (۱۳۸۶). جامعه‌شناسی بیماری‌های روانی. ترجمه احمد عبداللهی. چاپ اول. تهران: سمت.

تقوی، نعمت‌اله (۱۳۸۸). مبانی جمعیت‌شناسی. چاپ نهم. تبریز: انتشارات آیدین.

تنهایی، حسین ابوالحسن (۱۳۷۴). درآمدی بر مکاتب و نظریه‌های جامعه‌شناسی. چاپ دوم. گناباد: مرندیز.

توسلی، غلامعباس (۱۳۸۷). نظریه‌های جامعه‌شناسی. چاپ چهاردهم. تهران: سمت.

جلایی پور، حمیدرضا، محمدی، جمال (۱۳۸۷). نظریه‌های متأخر جامعه‌شناسی. تهران: نشر نی.

جوادی آملی، عبدالله (۱۳۹۱). مفاتیح‌الحیاه. چاپ چهل و هفتم. قم: نشر اسراء.

سال زنان ۱۵-۴۰ مطالعه: مورد زنان: اجتماعی امنیت بر مؤثر عوامل جهانگیری، جهانگیر، مساوات، ابراهیم (۱۳۹۲). «بررسی شیراز». پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی. سال دوم. شماره پیاپی ۶. شماره ۲: ۵۵-۴۱. شهر چلبی، مسعود (۱۳۷۵). جامعه‌شناسی نظم. تهران: نشر نی.

حسن‌زاده ثمرین، تورج، همتی گیلانی، مهناز، مسعودی گزی، منیره (۱۳۹۳). «بررسی و تبیین رابطه بین سرمایه اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی (مطالعه کارکنان استانداری استان گلستان)». پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی. سال سوم. شماره پیاپی. شماره ۱: ۱۱۷-۱۳۶.

زنان در اجتماعی امنیت احساس مشارکت و رابطه حسنونند، احسان، حسنونند، اسماعیل، جربانی، حمید (۱۳۸۸). «بررسی سلسله». پلیس زن. سال دوم. شماره ۱۰-۹: ۴۶-۲۵. شهرستان زنان موردی (مطالعه

حسین‌زاده، علی‌حسین، نواح، عبدالرضا، ساده‌میری، زهرا (۱۳۹۱). «بررسی عوامل اجتماعی سیاسی بر احساس امنیت (مورد مطالعه: شهروندان شهر ایلام)». فصلنامه مطالعات مدیریت انتظامی. سال هفتم. شماره ۱: ۵۶-۴۰.

حسینی نثار، مجید، قاسمی، علی (۱۳۹۱). «بررسی احساس امنیت و عوامل مؤثر بر آن در کشور». چهارمین کنفرانس برنامه ریزی و مدیریت شهری. ۲۰ و ۲۱ اردیبهشت. مشهد.

- حسینی، حسین (۱۳۸۶). «احساس امنیت: تأملی نظری بر پایه یافته‌های پژوهشی». فصلنامه امنیت. سال پنجم. شماره ۴: ۵۱-۷.
- حسینی، حسین (۱۳۸۶). «مدیریت احساس امنیت در جامعه، فصلنامه امنیت». سال ششم، شماره ۱: ۱۴۸-۱۱۱.
- حسینیان، سیمین، شعاع کاظمی، مهرانگیز، چابکی‌نژاد، زهرا (۱۳۹۰). «بررسی هوش معنوی با هوش هیجانی در بین دختران دانشجوی دانشگاه الزهرا (س)». فصلنامه فرهنگی- دفاعی زنان و خانواده. سال پنجم. شماره ۱۷: ۲۶-۷.
- روشه، گی (۱۳۹۱). جامعه‌شناسی تالکوت پارسونز. ترجمه عبدالحسین نیک گهر. تهران: نی.
- ریترز، جورج (۱۳۷۴). نظریه جامعه‌شناسی در دوران معاصر. ترجمه محسن ثلاثی. چاپ سیزدهم ۱۳۸۷. تهران: علمی.
- زیبایی نژاد، محمد (۱۳۸۲) (فمینیسم، مرکز مدیریت حوزه علمیه خواران و دفتر مطالعات و تحقیقات زنان
- زارع شاه‌آبادی، اکبر، ترکان، رحمت اله (۱۳۹۰). «بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر یزد». فصلنامه نظم و امنیت انتظامی. سال چهارم. شماره ۲: ۱۵۶-۱۳۳.
- در امنیت اجتماعی احساس و (مؤلفه‌های آن) اجتماعی سرمایه بین رابطه ساروخانی، باقر، هاشم نژاد، فاطمه (۱۳۹۰). «بررسی
- ۲: ۹۴-۸۱ شماره دوم. سال جوانان. مطالعات جامعه‌شناسی ساری». فصلنامه شهر جوانان بین
- شهر در اجتماعی امنیت بر اجتماعی عناصر تأثیر سحابی، جلیل، فیضی، عین، صمدی بگه جان، جمیل (۱۳۸۹). «بررسی
- ۳: ۱۸۲-۱۵۵. سوم. شماره اجتماعی. سال علوم سنندج». پژوهش‌نامه
- سلطانی نژاد، احمد، موسوی شفقانی، مسعود، اسدی‌نژاد، الهام (۱۳۹۲). «تأثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات بر امنیت ملی
- جمهوری اسلامی ایران در دهه ۱۳۸۰». پژوهشنامه علوم سیاسی. سال هشتم. شماره ۲: ۱۱۲-۷۹.
- سید امامی، کاووس (۱۳۸۶). «مشارکت سیاسی دانشجویان: ارزیابی برخی از پیش‌بینی‌کننده‌های مشارکت سیاسی». پژوهشنامه
- علوم سیاسی. سال دوم. شماره ۱.
- شایگان، فریبا (۱۳۹۲). «مقایسه احساس امنیت زنان و مردان در برابر اتباع بیگانه». دو فصلنامه مطالعات پلیس زن. سال هفتم.
- شماره ۱۹: ۲۲-۵.
- شعاری نژاد، علی‌اکبر (۱۳۶۴). فرهنگ علوم رفتاری. چاپ اول. تهران: انتشارات امیرکبیر.
- امنیت احساس بر جمعی رسانه‌های تأثیر شکر بیگی، عالیه، آقایی نور، مریم، قبادی، عباس، عبدالعلی پور، قادر (۱۳۹۰). «بررسی
- ۴: سیزدهم. شماره سال انتظامی. دانش بختیاری». فصلنامه و چهارم‌حال استان موردی افراد زیر ۳۸-۱۸ سال (مطالعه اجتماعی
- ۶۱-۳۱.
- طاهری، زهرا، ربانی، رسول (۱۳۹۱). «بررسی احساس امنیت در بین اقشار آسیب‌پذیر جامعه (مورد مطالعه: شهروندان
- اصفهانی)». دو فصلنامه جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه. شماره ۱: ۱۲۲-۹۱.
- طاهری، زهرا، ربانی، رسول، ادیبی سده، مهدی (۱۳۹۱). «رابطه نقش پلیس و احساس امنیت در شهر اصفهان سال ۱۳۸۸». پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی. سال اول. شماره ۱: ۳۸-۲۱.

عنایت، حلیمه، موحد، مجید، حیدری، اله رحم (۱۳۹۱). «امنیت و جنسیت: تفاوت‌های بین جنسی در مقابل نابرابری‌های اجتماعی و منطقه‌ای». مطالعات اجتماعی - روان‌شناختی زنان. سال دهم. شماره ۲: ۳۲-۷.

عنایت، حلیمه، موحد، مجید، حیدری، اله رحم (۱۳۹۱). «مطالعه رابطه اعتماد اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی در میان جوانان ۱۵-۲۹ سال شهرهای شیراز و یاسوج». جامعه‌شناسی کاربردی. سال بیست و سوم. شماره پیاپی (۴۵). شماره ۱: ۱۰۴-۸۱. غفاری، غلامرضا (۱۳۹۰). سرمایه اجتماعی و امنیت انتظامی: برای سازمان تحقیقات و مطالعات ناجا. چاپ اول. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.

فتحی، یوسف (۱۳۹۱). «رابطه احساس امنیت و بهداشت روانی در قرآن کریم». فصلنامه پژوهشنامه معارف قرآنی. سال سوم. شماره ۱۰: ۹۹-۱۱۴.

فرهاد پور، رقیه، رجب پور، زهرا، خامسان، احمد (۱۳۹۱). «بررسی ادراک شهروندان از احساس امنیت و عوامل مؤثر بر آن در استان خراسان جنوبی». فصلنامه دانش انتظامی خراسان جنوبی. سال دوم. شماره ۱: ۶۶-۲۷.

دوازدهم. راهبردی. سال مطالعات استراتژیک». فصلنامه مطالعات آن برای اهمیت و ریسک قاسمی، محمدعلی (۱۳۸۸). «جامعه مسلسل ۴۵. شماره سوم. شماره قرآن کریم.

کاستلز، امانوئل (۱۳۸۰) (عصر اطلاعات، قدرت، هویت، ترجمه حسن چاوشیان، تهران، طرح نو کریمی نژاد، دارا (۱۳۸۷). طبقه اجتماعی از دیدگاه مارکس

کوزر، لوئیس (۱۳۸۶). زندگی و اندیشه بزرگان جامعه‌شناسی. ترجمه محسن ثلاثی. چاپ سیزدهم. تهران: علمی. کیویستو، پیت (۱۳۷۸). اندیشه‌های بنیادی در جامعه‌شناسی. ترجمه منوچهر صبوری. چاپ هشتم ۱۳۹۰.

گروسی، سعیده، جلال، میرزایی، شاهرخی، تحسان (۱۳۸۶). «بررسی رابطه اعتماد اجتماعی و احساس امنیت (مطالعه موردی دانشجویان دختر دانشگاه آزاد جیرفت)». فصلنامه دانش انتظامی. سال نهم. شماره ۲: ۳۹-۲۶.

گیدنز، آنتونی (۱۳۷۷). پیامدهای مدرنیت. ترجمه محسن ثلاثی. تهران: مرکز.

لقمان نیا، مهدی، خامسان، احمد، احمدی یگانه، طیبه (۱۳۹۱). «رابطه احساس تعلق به هویت ملی با امنیت در جوانان دختر و پسر: مطالعه موردی استان خراسان جنوبی». فصلنامه دانش انتظامی خراسان جنوبی. سال اول. شماره ۲: ۶۳-۴۸.

. مشیرزاده، حمیرا (۱۳۸۳). (مقدمه بر مطالعات زنان. تهران، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

محمدی، فریبرز، تاجران، عزیزاله (۱۳۸۷). «بررسی نظری طرح امنیت اجتماعی زنان». فصلنامه امنیت و نظم. سازمان تحقیقات و مطالعات ناجا. سال اول. شماره ۲: ۸۰-۵۷.

مختاری، مریم، بلالی، اسماعیل، میرفردی، اصغر، حسینی اخگر، معصومه (۱۳۹۱). «بررسی عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی در شهر یاسوج». پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی. سال اول. شماره ۲: ۴۰-۲۱.

- مظلوم خراسانی، محمد، اسمعیلی، عطاء (۱۳۸۹). «بررسی میزان احساس امنیت اجتماعی زنان شهر مشهد در سال ۸۶-۱۳۸۵ و عوامل مؤثر بر آن». مجله علوم اجتماعی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد. سال هفتم. شماره ۲: ۲۵۱-۲۱۹.
- معین، محمد (۱۳۶۴). فرهنگ فارسی. جلد اول. چاپ هشتم. تهران: انتشارات امیرکبیر.
- تحقیقات و مطالعات مرکز دوم. اجلالی. چاپ پرویز ترجمه اجتماعی. ارتباطات نظریه بر درآمدی دنیس (۱۳۸۵). مک کویل، رسانه‌ها: تهران.
- میکانیکی، جواد، آرزومندان، راضیه (۱۳۹۱). «کوتاه نگرشی بر مهاجرت‌های روستا-شهری، حاشیه‌نشینی و امنیت اجتماعی». فصلنامه دانش انتظامی خراسان جنوبی. سال اول. شماره ۲: ۴۷-۲۶.
- نوروزی، فیض اله، فولادی سپهر، سارا (۱۳۸۸). «بررسی احساس امنیت اجتماعی زنان ۱۵-۲۹ ساله شهر تهران و عوامل مؤثر بر آن». فصلنامه راهبرد. سال هجدهم. شماره ۵۳: ۱۵۹-۱۲۹.
- هاشمیان‌فر، علی، امامی، پریخ، زرنندی، مرجان، عطایی، پری (۱۳۹۲). «بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر احساس امنیت در بین ساکنان مجتمع‌های مسکونی در شهر اصفهان در سال ۱۳۹۲». فصلنامه مطالعات جامعه‌شناختی شهری. سال سوم. شماره ۸: ۱۸۲-۱۶۳.
- هزار جریبی، جعفر (۱۳۹۰). «احساس امنیت اجتماعی از منظر توسعه گردشگری». مجله جغرافیا و برنامه‌ریزی محیطی. سال بیست و دو. شماره پیاپی (۴۲). شماره ۲: ۱۴۳-۱۲۱.
- یاری، حامد، هزارجریبی، جعفر (۱۳۹۱). «بررسی رابطه احساس امنیت و اعتماد اجتماعی در میان شهروندان (مطالعه موردی ساکنان شهر کرمانشاه)». پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی. سال اول. شماره ۴: ۵۸-۳۹.
- یزدانی، مریم، اعتباریان، اکبر، ابزری، مهدی (۱۳۹۲). «بررسی اثر تعدیلی تعهد سازمانی بر رابطه بین درک کارکنان از معنویت محیط کار و هوش معنوی در کارخانه ذوب آهن اصفهان». دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی. سال چهاردهم. شماره ۲ (پیاپی ۵۲): ۷۱-۶۲.

منابع انگلیسی

- ۹۳-Baldwin, D (۱۹۹۷). The Concept of Security. in Review of International Studies. No ۲۳: ۵-۲۶.
- ۹۴-Bilgin, Pinar (۲۰۰۳). Individual and Societal Dimensions of Security. International Studies Review. No ۵: ۲۰۳-۲۲۲.

- ۹۵-Birdiqli, Fikret (۲۰۱۰). Eleştirel Güvenlik Çalışmaları Kapsamında Frankfurt Okulu ve Soğuk Savaş Sonrası Güvenlik Sorunlarına Eleştirel Bir Yaklaşım: Galler Ekolü. Güvenlik Stratejileri. Sayı ۲۰: ۲۲۹-۲۵۶.
- ۹۶-Buzan, Barry, Hansen, Lene (۲۰۰۹). The Evolution of International Security Studies. Published in the United States of America by Cambridge University Press. New York.
- ۹۷-Daheshvar, Mohamad hossein, Mousav, Mohamad Reza, Safdari, Amin (۲۰۱۴). Copenhagen School, Securitization, and Military Intervention in Politics. Indian J.sci.Res. ۶ (۱): ۷۶-۸۹.
- ۹۸-Dijk, J.J.M.Van, L.G.Toornvliet (۱۹۹۶). Towards d Eurobarometer of Public Safety. Report Presented at the Seminar on the Prevention of Urban Delinquency Linked to Drugs Dependence. European Commission. ۲۱-۲۲ November Brussels. Leiden. ۱-۱۲.
- ۹۹-Ejdus, Filip (۲۰۰۹). Danderous Liaisons: Securitization Theory and Schmittian Legacy. Western Balkans Security Observer. Scientific Review. No ۱۳: ۹-۱۶.
- ۱۰۰-Gaunt, R, O, Benjamin (۲۰۰۸). Job Insecurity, Stress and Gender, Community, Work and Family. Vol. ۱۰. No. ۳. pp. ۳۴۱-۳۵۵.
- ۱۰۱-George, M (۲۰۰۶). Practical Alication of Spiritual Intelligence in the Workplace. Human Resource Management International Digest. ۱۴(۵): ۳-۲۱.
- ۱۰۲-McSweeney, Bill (۱۹۹۸). Durkheim and the Copenhagen school: A Response to buzan and Waever. Review of International Studies. Volume ۲۴. Issue ۰۱: ۱۳۷-۱۴۰.
- ۱۰۳-Mendonca, Helder Ferreira de , Tiberto, Bruno Pires (۲۰۱۴). Public debt and social security: Level of formality matters. Economic Modelling. Brazil. ۴۲. ۴۹۰-۵۰۷.
- ۱۰۴-Olsen, B, J, Hovden (۲۰۰۷). Societal Safety: Concept, Borders and Dilemmas. Journal of Contingencies and Crisis Management. Volume ۱۵.

- ۱۰۵-Panić, Branka (۲۰۰۹). Societal security – Security and identity. Western Balkans Security Observer. Carl Schmitt and Copenhagen School of Security Studies. University of Belgrade. Review Article. No ۱۳. Pril-June.
- ۱۰۶-Powell, Rhonda (۲۰۱۲). The Concept of Security. Socio-Legal Review. University of Oxford. June. ۱-۲۹.
- ۱۰۷-Roy, N (۲۰۰۸). Balancing the Tripod: Security, Immigration and the Economy In the Post-۹/۱۱ United States.
- ۱۰۸-Saleh, Alam (۲۰۱۰). Broadening the Concept of Security: Identity and Societal Security. Geopolitics Quarterly. Volume ۶. No ۴: ۲۲۸-۲۴۱.
- ۱۰۹-Simić, D (۲۰۰۲). Nauka o Bezbednosti: Savremeni Pristupi Bezbednosti. Beograd: Službeni list Srbije.
- ۱۱۰-Stone, Marianne (۲۰۰۹). Security According to Buzan: A Comprehensive Security Analysis. Security Discussion Papers Series ۱. Sciences Po – Paris, France.
- ۱۱۱-Šulović, Vladimir (۲۰۱۰). Meaning of Security and Theory of Securitization. Belgrade Centre for Security Policy. No ۵: ۱-۷.
- ۱۱۲-Zhao, Kai (۲۰۱۴). Social security and the rise in the health spending. Journal of Monetary Economics. united states. ۶۴. ۲۱-۳۷.
- ۱۱۳-Žilović, Marko (۲۰۰۹). The Concept of Political and Future of the Copenhagen School of Security Studies. Western Balkans Security Observer. Scientific Review. No ۱۳: ۱۷-۲۸.